

Nyt. szám.: 407-1/2022.

Ajánlások a doni emléktúrák és emlékmenetek szervezőinek

Az ajánlások megfogalmazásának szükségessége

A doni harcokra emlékező, túrákból és menetekből álló mozgalom a résztvevők és a helyszínek tekintetében az elmúlt években öröndetesen kiszélesedett. Több esetben már nem is csak a Magyar Tartalékosok Szövetsége (MATASZ) valamely tagszervezetének szervezésében indítanak különböző kisebb-nagyobb túrákat, több helyszínen és időpontban a MATASZ, a Honvéd Hagyományőrző Egyesület (HOHE), és a Centenárium Hadtörténeti Egyesület (CHE) partnerei is indítottak meneteket. Ezek jellemzően katonai hagyományőrző menetek voltak, de tisztán tartalékosok által végrehajtott, menetgyakorlat/teljesítménytúra-jellegű eseményre (pl. Sopron) is került már sor. Ennek megfelelően, egyre inkább elválnak a „túrajellegű,” a bajtársias együttlétet előtérbe helyező, valamint a „menetjellegű”, a katonai elemeket célul kitűző irányvonal a szervezésben.

Bár alapvetően civil rendezvényről van szó, és a rendezvény soha nem volt a honvédelmi tárca saját rendezvénye, és ma sem az, ugyanakkor az eddig nyújtott támogatás nem teszi megkerülhetővé azt a tényt, hogy **a Magyar Honvédségről is egyfajta képet közvetít a rendezvény.** Ahogy más katonai hagyományőrző rendezvényeknél is, az átlag szemlélő számára a „katonai hagyományőrző” az „hagyományőrző katona”, és ennek megfelelően ítéli meg a látottakat. Így a **HM és az MH, mint támogató, mindképpen meg kell, hogy fogalmazzon bizonyos ajánlásokat a szervező civilek felé. Az ezeknek való megfelelésre törekvés esetén fogja csak tudni a továbbiakban is támogatni az egyes túrákat és meneteket, valamint lehetővé tenni egyenruhás katonák részvételét azokon.**

Tekintettel a tárca katonai hagyományőrzéssel kapcsolatos stratégiai dokumentumára, a doni emléktúrák és emlékmenetek szervezése érdekében az alábbi javaslatokat fogalmazzuk meg:

I. A rendezvénysorozat céljai

- 1. Méltó megemlékezés** a magyar királyi 2. honvéd hadsereg 1942-43-as (ezen belül hangsúlyosan az 1943. januári-februári) doni harcok során küzdő, katonai esküjüket híven teljesítő magyar honvédekről és munkaszolgálatosokról (hős vagy áldozat voltuk túlzott minősítése könnyen emlékezetpolitikai ingoványba csúszhat, **javasolt a katonai kötelességteljesítés minden korban érvényes, és neutrális hangsúlyozása**), tágabb értelemben a II. világháborúban harcoló összes katonáról.
- 2. A fentiek fényében napjainkban érvényes üzenet megfogalmazása** a mai társadalom felé: **A haza védelme, mint össztársadalmi ügy, minden felelősen gondolkodó állampolgár szent kötelessége!**
- 3. Kapcsolatok építése a civil társadalom és a Magyar Honvédség között:**

- a tényleges menet során, a menet katonás jellegének megtartásával, szabad interakció a különböző státuszú résztvevők között;
- kapcsolat a településeken tartott megemlékezések során a helyi civil lakossággal, valamint a menetben részt nem vevő katonákkal;
- megjelenés a helyi és országos médiában, ez által személyesen jelen nem lévők elérése.

II. Javaslatok a menetek és túrák végrehajtására

Katonák részvétele

1. A túrákon és menetekben, **amennyiben egyenruhában vesznek részt, a katonák (mind az aktív, mint a tartalékos állományúak) szabályos egyenruhában, a katonai szabályokat maradéktalanul betartva (alakosság, alakzatok stb.)** vegyenek részt. **Katonáknak civil öltözetben is megengedett a részvétel, ebben az esetben viszont a katonai alakzatba nem állhatnak be.**
2. **A résztvevő katonák** lehetőség szerint ne egyenként, hanem **egy adott menetre egységesen jelentkezzenek.** Jelentkezésüket a területileg illetékes MH KIKNYP, vagy – ahol más honvédelmi szervezet is részt vesz a szervezésben – ott az a szervezet fogja össze, és jelölje ki az így létrejött csoport parancsnokát és helyettesét.
3. **Amennyiben a túra, vagy menet során a 2. pont szerinti katonai csoport parancsnoka szélsőséges, a Magyar Honvédség szellemiségével nem összeegyeztethető megnyilvánulást tapasztal, és azzal szemben a szervezők – akár önállóan, akár a parancsnok jelzését követően – nem lépnek fel, úgy a katonák a menetet nem folytathatják.** Amennyiben a részvétel azonnali beszüntetése nem megoldható, úgy a szélsőséges megnyilvánulást tanúsítóktól megfelelő távolságot tartva, vagy más útvonalon kell a menetet a szükséges ideig folytatni.

Katonai hagyományőrök részvétele

1. A hagyományőrök **szabályos menetöltözetben** vegyenek részt a menetben. A **díszőrségeket adó hagyományőrök díszöltözetben** hajtsák végre a feladataikat.
2. A katonai hagyományőrök esetén, mozgás során, célszerű **szétválasztani** a bizonyos szintet elérő, alakzatban mozogni képes hagyományőröket az alapvető öltözeti és alaki hiányosságokkal küzdő, „hagyományőröktől”. Ez utóbbiakat célszerű a civil résztvevők között vonultatni.
3. **Díszelgő** feladatot **csak szabályosan felszerelt** hagyományőrő lásson el. A „frontos” szükségmegoldások, téli óvócikkek ezek alkalmakkor nem elfogadhatók, ha másképpen nem megoldható, akkor a szabályos felszerelési cikkek után kell szállítani a menetelőknek, és a megemlékezésre a díszelgőket át kell szerelni.
4. **A szabályosan megjelenni nem képes hagyományőröknek egységes jelképet** írjanak elő, amivel nem teljesen civilként, de mégis a szabályos katonai

hagyományörzőktől elkülönülve vonulhatnak. Erre legjobb választás a történelmi fejfedő (csákó, tábori sapka).

5. **A megemlékezések katonai hagyományörző részei az adott korszak szabályzatainak megfelelően kerüljenek végrehajtásra.** Vegyes díszőrség esetén a mostani és a korabeli végrehajtás – gyakorlati tapasztalat alapján – jól megfér egymás mellett, a kettős vezénylés csak minimálisan növeli a rendezvény hosszát.
6. Az egyes **rendezvények kiírásában a részvételi feltételek részletes és pontos meghatározása** szükséges. Így biztosítható a korhű megjelenés és utasítható el – vagy sorolható a megfelelő menetszoborba – azoknak a részvétele, akik a katonai hagyományörző részvételi feltételeknek nem tesznek eleget.

A Honvéd Kadét Program diákjainak részvétele

1. Javasolt a **Honvéd Kadét Programban** résztvevő diákokból **minél nagyobb létszámot önkéntes alapon** bevonni, külön alegységekben, vagy az egyes menetek valamely részéhez (lehetőleg aktív katonai vagy tartalékos csoport) csatolva. A Honvéd Kadét Programban résztvevők lehetőleg szabályos formaruházatban, és amennyiben többen vesznek részt, alakzatban vonuljanak.

Külföldi résztvevők

1. Minden esetben előre **gondoskodni kell a koordinációt végző, a külföldiekkel azok anyanyelvén kommunikálni tudó, megfelelő autoritással bíró összekötő** biztosításáról. Az emléktúrák és emlékmenetek kiírása, illetve a külföldiek meghívása tartalmazza a külföldiektől elvárt alapvető követelményeket is!
2. A katonai hagyományörzők vonatkozásában a **szélsőséges ideológiákat jelképező, akár hazánkban, akár más országban (elsősorban Németországban) tiltott jelképek és viselkedési módok nem megengedhetők**, sem feljűk, sem tőlük, mivel könnyen diplomáciai kellemetlenségek, illetve akár (büntető)jogi problémák is felmerülhetnek.
3. **Távol kell tartani a menetekről a szélsőséges politikai megnyilvánulásokat, valamint szervezeteket.**

III. Kommunikáció

1. **A közösségi oldalak és a digitális média a lokálist szinte azonnal globálissá teszi. Minden megjelenést, ahol elő van véve egy mobiltelefon, úgy kell kezelni, mintha egy forgatócsoport tartózkodna a helyszínen!**
2. A szervezők és résztvevők figyelmét fel kell hívni, hogy **csak szabályos (alaki) végrehajtást és kulturált viselkedést bemutató képek és felvételek készüljenek.**
3. Csak olyan **beszéd** hangozzanak el, amelyek **egyeztetve** lettek az illetékes szervezőkkel. **Akinek nincsen a szervezőktől erre felhatalmazása, az ne mondjon beszédet, és ne nyilatkozzon! A beszédmondó státusza (katona vagy civil, mely szervezetet képviseli) legyen egyértelműen azonosítható.**

4. A szervezők kommunikációs felületein megjelenő anyagokat megjelenés előtt felelős személy vizsgálja meg, annak érdekében, hogy csak a közölni szánt üzenetekkel megegyező képek és szövegek jelenhessenek meg.
5. Kerülni kell az emlékműhöz vagy -túrához nem kapcsolódó témákat a beszédekben, megnyilatkozásokban (ideológia, aktuális politikai kérdések, emlékművek feliratainak „minősítése” stb.)!

Budapest, 2022. január 06-án

Tisztelettel:

Kocsi László ezredes
Kocsi László ezredes
Társadalmi Kapcsolatok Osztály
osztályvezető (főv. h.)